

ELS BARRINADORS DE LA FUSTA DELS FRUITERS: *Zeuzera pyrina*, *Cossus cossus* i *Shynanthedon myopaeiformes*

Els barrinadors de la fusta és una de les plagues importants en algunes plantacions de poma, pera, i també d'altres com l'avellaner, garrofer, pollancre, om, etc... Els tres barrinadors que causen més maldecaps són els següents:

Nom comú en Català	Nom de l'espècie
Barrinador de la fusta, corc de les branques, Banyarriquer de la perera	<i>Zeuzera pyrina</i>
Corc vermell del tronc, barrinador de la fusta	<i>Cossus cossus</i>
Sèssia	<i>Shynanthedon myopaeiformis</i>

Els tres barrinadors de la fusta dels fruiters són de la família dels lepidòpters i són de costums nocturnes.

Biologia i cicle

Aquests insectes tenen un desenvolupament lent, i solen necessitar entre un i dos anys per completar el seu cicle, depenent de les condicions climàtiques.

El cicle de la zeuzera és el següent: L'adult apareix al final de la primavera i el període de vol dura tot l'estiu. Fan la posta agrupada preferiblement en zones amb ferides o entrades de galeries d'anys anteriors o a l'escorça del arbre. Posen una gran quantitat d'ous (fins a 1000) que són d'un mil·límetre i de groc daurat. les erugues recent nascudes van a les branques joves i inicien les galeries per les axil·les de les branques. Les galeries són de sentit ascendent inicialment però després baixen diverses vegades buscant fusta més gruixuda. Al hivern redueixen la seva activitat i una part completa el cicle la primavera següent que crisalidan i surt l'adult deixant l'exuvi a la sortida de la galeria, i un altre percentatge no acaba el seu cicle fins l'any següent.

El cicle del cossus és igual, amb la diferència que els ous es localitzen preferentment a les parts baixes del arbre. La substància que desprenen les larves per estovar la fusta desprèn una olor avinagrada característica. La sessia és més petita que els anteriors i fa galeries superficials. L'adult és molt característic: sembla com una vespa negra amb una banda vermella. El vol de la sessia comença una mica abans i dura fins l'agost.

Danys

Els còssids (*zeuzera* i *cossus*) realitzen galeries en l'interior de les branques i els sèssids (*sessia*) forma galeries superficials per sota de l'escorça de les

branques i tronc i acostuma a ser una plaga secundària afavorida sobretot si hi ha hagut atac pels altres barrinadors ja que entra per les ferides causades per aquests. Aquestes ferides també són aprofitades per altres plagues secundàries com les barrenetes (coleòpters escolínits) o el pugó laníger, causant danys indirectes.

La zeuzera prefereix branques primàries i secundàries i les seves galeries són secció circular; en canvi, Cossus ataca sobretot al tronc, fent galeries més grans de secció i de forma el·líptica.

Els arbres preferits per aquests barrinadors són els que ja han estat atacats anteriorment, per lo que seran els més perjudicats. Per tant podem saber que si un arbre ha estat molt atacat un any, l'any següent tendirà a ser un focus. Això encara és més accentuat en el cas de la sessia. Com és obvi els danys en arbres joves són molt més greus que en arbres vells, ja que l'arbre pot quedar totalment destrossat, però normalment sempre són més atacats els arbres vells.

De les tres, la més temuda en pomeres, pereres i avellaners és la zeuzera, en canvi el Cossus és més important en algunes varietats de perera i pollancre.

Seguiment, control i nivell de tolerància

A simple vista podem observar alguns dels símptomes. Per exemple observant les parts baixes de les galeries podem observar la pila de serradura i excrements que expulsen a l'exterior, normalment al peu del arbre. A l'hivern podem observar les restes que queden penjant dels orificis i el nivell de tolerància que s'accepta és d'un màxim de 2% d'arbres afectats excepte quan són arbres joves que la tolerància és de zero. Durant el període de vegetació, a més de les piles d'excreció, també podem observar si apareixen fulles apicals pansides o seques, el qual és un altre del símptomes que causen aquestes galeries.

Mesures preventives

Com sempre, la millor lluita és la prevenció. Hi ha un seguit de mesures preventives que es poden practicar per tal de reduir la incidència dels barrinadors. Algunes d'aquestes són:

- Treure i cremar les branques afectades durant la poda d'hivern
- Evitar ferides als arbres ja que afavoreixen els atacs.
- Mantenir els arbres equilibrats nutritivament i hidricament.
- vigilar els arbres vells dels marges o voltants, abandonats, ja que poden ser focus d'infecció.
- Abans de fer una plantació, intentar evitar estar a prop d'una font de contaminació lumínica, ja que atrau aquests insectes.
- En el cas de cossus, abans de fer una plantació, es recomana escollir peus resistents a aquests.

-intentar afavorir la presencia d'ocells insectívors amb nius, menjadores, tanques vegetals.

Mesures de lluita

La forma més tradicional de lluita, que encara es pot assumir en finques petites, és basa amb la localització dels orificis de les galeries durant l'hivern i la introducció d'un alambre tal de matar la larva. Després es poden fer aplicacions localitzades d'oli mineral i/o un insecticida de tipus pelitre o rotenona, També hi ha qui utilitza cotonets impregnats amb gasolina. Després cal tancar la galeria amb màstic.

La captura massiva funciona bastant bé. Per al zeuzera s'utilitzen unes 10 trampes per hectàrea (de tipus "polillero o triangular) amb la feromona sexual corresponent. Aquestes trampes s'han de posar un metre per sobre del arbre i es basa en la captura de mascles abans de que puguin fecundar les femelles. En el cas de la sessia, diuen que la captura massiva també funciona bastant bé posant unes 12 trampes/ha però no està del tot clar. En aquest cas s'utilitzen atraients alimentaris, de manera que aquí es capturen tant mascles com femelles i l'objectiu es disminuir la població. Les trampes son de tipus polillero o es poden fer amb bidons d'aigua. Aquesta s'omple 1.5 litre de la barreja: 10 litres d'aigua + 1 litre de vi negre +1/2 litre de vinagre + ½ Kg de sucre+ 10 gotes de terpenil acetat. El problema és que cal renovar aquesta barreja cada 3 setmanes.

La confusió sexual encara no esta del tot demostrat que funcioni amb aquestes especies. La única que sembla que si que te eficàcia si es realitza un mínim de dos anys seguits és contra la sèssia i la Zeuzera. De totes maneres, te l'inconvenient de que acostuma a ser una tècnica encara molt cara dependent de la quantitat de plaga que un tingui no surt a compte.